

Zdjęcie: Forum Obywatelskiego Rozwoju

DEMOKRACJA, PRAWORZĄDNOŚĆ, WOLNOŚĆ: USTROJE A WARUNKI ŻYCIA

Wykład prof. Leszka Balcerowicza dla uczniów szkół licealnych, 20 lutego 2019 roku, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie.

Stowarzyszenie SEDNO zorganizowało kolejny wykład dla szkół licealnych. Tym razem pomocy udzielił nam prof. Leszek Balcerowicz. W jego wykładzie poświęconym prezentacji ścisłych powiązań rozwoju gospodarczego, jego tempa, kierunku i poziomu z czynnikami politycznymi i ustrojowymi oraz prognozie dalszego rozwoju sytuacji w Polsce, wzięło udział prawie 450 uczniów z 15 szkół. Czego dowiedzieli się młodzi wyborcy gotowi już do oddania swojego głosu w kolejnych wyborach 2019 i 2020 roku?

Skąd biorą się różnice w poziomie życia społeczeństw? Różnice te wynikają z różnic ustrojowych. W państwach demokratycznych, w których obowiązują zdrowe prawa wolnego rynku, rozwój gospodarczy i skorelowany z nim wzrost dobrostanu społecznego jest największy. Największe obszary biedy i wykluczenia występują w krajach niedemokratycznych, o różnym charakterze panującego ustroju oraz w państwach z tzw. „kapitalizmem koleśi” (crony capitalism – np. Rosja i Białoruś), gdzie występuje bogacenie się przez monopolizację.

Sama demokracja nie stanowi jednak panaceum na problemy. System musi być możliwie wolnorynkowy. Wiele systemów państw Europy zachodniej jest przeregulowanych. Szczególnie w warstwie urzędniczej, gdzie wprowadzono przepisy zabezpieczające przed zwolnieniem z pracy. Taki system w pewnym momencie staje się niewydolny i wtedy wprowadzane są decyzje deregulacyjne, które dotyczą jednak głównie pracowników nowych, a więc najczęściej młodych. To oni są zwalniani w pierwszej kolejności, co powoduje ich rosnące niezadowolenie. Zjawisko to potwierdza, że pomiędzy wolnością gospodarczą, a poziomem zatrudnienia występuje silna korelacja. Negatywny wpływ na jego poziom mają także trudne i niestabilne podatki oraz niski poziom wykształcenia. Poważne wyzwanie stanowi rosnąca długość wieku, ujawniająca wpływ rozwoju medycyny na rozwój państw. Powoduje to konieczność wydłużania wieku emerytalnego.

Rządy, które odwołują się do populizmu i demagogii szkodzą obywatelom. Nie wskazują one na metody walki z biedą, ale atakują bogatych. Odwołują się nie do faktów, ale do emocji. Stosują mowę nienawiści. Słowem złym jest dla nich i ich zwolenników liberalizm, ale jeszcze gorszym, neoliberalizm. Podczas gdy oba te terminy polityczne oznaczają swobodę w granicach obowiązującego prawa. Tym terminom przeciwstawia się takie określenia jak społeczny, narodowy, wspólny. Leszek Balcerowicz zwracał uwagę, że każde złe rozwiązanie jest ozdabianie właśnie takimi określeniami. Władza potrafi tą drogą dzielić społeczeństwo, powodując powstawanie coraz większego poziomu braku zaufania. Te zjawiska są także bardzo niebezpieczne dla spójności i solidarności Unii Europejskiej.

Dla rozwoju gospodarczego i dobrostanu obywateli zgubna jest walka wydawana demokratycznym podstawom podstawami ustrojowym. Niszczenie sądownictwa konstytucyjnego i sądów powszechnych. Ograniczanie wolności, w tym gospodarczych i prawa własności. Mówi się o unarodowieniu, która oznaczać może tak naprawdę częściową przynajmniej nacjonalizację. Niebezpieczna staje się dla bezpieczeństwa społecznego dyspozycyjność prokuratury i aparatu ścigania.

W kwestiach gospodarczych nie powinniśmy dać się uwieść informacjom o stabilnym wzroście. To jedynie efekt buma lat poprzednich. To on powoduje wzrost inwestycji samorządowych i konsumpcji. Sprzyja mu także dobra sytuacja gospodarcza w Niemczech, które są naszym głównym partnerem gospodarczym. Ten okres należy wykorzystać do rozwoju, a jest wykorzystywany do psucia. Stosuje się coraz szersze rozwiązania socjalne, prowadzące do wzrostu poziomu zjawiska kultury zależności. W dłuższej perspektywie czeka nas spowolnienie. Rośnie dług publiczny, który stanowi czynnik ryzyka, a to tłumi inwestycje prywatne. Wtedy idziemy złym kursem gospodarczym, co będzie skutkowało obniżaniem życia społeczeństwa.

Kilka słów od SEDNO

Prof. Balcerowicz unikał odniesień bezpośrednich. Jego opinie i prognozy miały stanowić jedynie wskazówki. Jesteśmy przekonani, że ożywiona dyskusja, która zaistniała po

zakończeniu wykładu potwierdza, że owe wskazówki zostały właściwie zrozumiane. Pamiętajmy więc, że nadchodzące wybory do PE wymagają zdecydowanych działań politycznych, zmierzających do ograniczenia obecności w Parlamencie populistów i nacjonalistów. Jako wyborcy mamy tylko jedną możliwość - iść do wyborów i wybrać kandydatów proeuropejskich.

Wyrażamy nasze serdeczne podziękowanie dla profesora Leszka Balcerowicza i Władz Szkoły Głównej Handlowej, za ich życzliwość oraz pomoc, które umożliwiły nieodpłatne zorganizowania wykładu. Dziękujemy także tym wszystkim, których starania i praca pomogły w jego sprawnym przebiegu, w tym szczególnie Panu dr. Marcinowi Dąbrowskiemu, Kanclerzowi Uczelni.

Opracował: Tadeusz Korablin